

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN/ NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V2

MEI/JUNIE 2024

NASIENRIGLYNE

MPUMALANGA

PUNTE: 40

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 9 bladsye.

NASIEN VAN DIE LETTERKUNDE

1. Spel- en taalfoute in antwoorde word nie gepeenaliseer nie omdat die fokus op begrip is. (Foute moet steeds aangedui word). Waar die foute die betekenis van die woord(e) verander, word dit wel gepeenaliseer.
2. Indien die kandidaat woorde uit 'n ander taal gebruik as die taal wat geassesseer word, word die vreemde woorde geïgnoreer. Indien die antwoord sonder die vreemde woorde sinvol is, word die kandidaat nie gepeenaliseer nie. Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, word dit aanvaar.
3. Vir **oop vrae** word geen punte toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE. Die rede/motivering/bewys moet oorweeg word.
4. Vir WAAR/ONWAAR- of FEIT/MENING-vrae word geen punte vir WAAR/ONWAAR of FEIT/MENING toegeken nie. Net die rede/motivering/aanhaling word bepunt.
5. Waar een-woord-antwoorde gevra word en die kandidaat 'n volsin gee, is dit korrek, **mits** die korrekte woord onderstreep of op een of ander wyse uitgelig word.
6. Wanneer twee of drie feite/punte vereis word en die kandidaat gee 'n hele reeks, word **slegs** die eerste twee of drie feite/punte nagesien.
7. Aanvaar dialektiese variasies.
8. Aanvaar die letter en/of die korrekte antwoord wat uitgeskryf is by 'n **meervoudigekeuse-vraag**.

AFDELING A: KORTVERHALE**VRAAG 1: BLADSAK – Lucas Malan****VERHAAL A: "DIE HEN EN DIE NAALD" – Minnie Postma**

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.1	<ul style="list-style-type: none"> Die ou mense Die ouers van die ouers (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
1.2	Op die grond (Of soortgelyk aan bogenoemde)	1
1.3	<ul style="list-style-type: none"> Valk was baie lief vir Hen. Hen was Valk se vriendin. Valk het Hen se geselskap geniet. Hen kon lekker lag/gesels. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
1.4	enigste	1
1.5	vergelyking	1
1.6	C/daarvan gehou het dat haar kinders sê sy lyk mooi.	1
1.7.1	seker	1
1.7.2	verkeerde	1
1.8	<ul style="list-style-type: none"> Valk het sy naald vir Hen geleen. Hen het oral met haar karos gaan spog en van die naald vergeet. Hen se kinders het die naald per ongeluk op die ashoop gaan weggooi. Almal het Hen gehelp om na die naald te soek. (Die kandidaat kry 'n punt vir elke gebeure wat op die korrekte plek is.) 	1 1 1 1
1.9.1	B/... het 'n belofte gemaak sonder om aan die gevolge te dink.	1
1.9.2	A/... het gevoel as jy 'n belofte maak, moet jy dit nakom.	1
1.9.3	D/... was baie gehoorsaam en het skoongemaak.	1
1.9.4	E/... het besef dat al die kuikens in gevaar was.	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.10.1	<ul style="list-style-type: none"> Hen het geskrik toe sy vir die eerste keer weer aan die naald gedink het/toe sy onthou het dat die kinders die vloer moes vee. Dit het swart in Hen se hart geword toe sy onthou dat Valk een van haar kinders sou vat. Dit het haar nie gepla dat sy die karos verloor het nie/haar kinders was vir haar belangriker as die karos/sy het na die naald en nie na die karos gesoek nie. Sy het gekreun/gehuil elke keer wat Valk afgevlieg het om een van haar kinders te gryp. Sy was altyd onrustig/bevrees vandat die naald weg was. Sy het nie ophou soek na die naald nie. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1
1.10.2	<p>Vriende ...</p> <ul style="list-style-type: none"> vergewe mekaar. eet nie mekaar se kinders nie/gee om vir mekaar se families. help mekaar as hulle probleme het. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Die kandidaat kan ook in die negatief antwoord, bv: Valk het Hen nie vergewe nie.)</i>	1
1.11	<p>Die skrywer ...</p> <ul style="list-style-type: none"> sê reg aan die begin dat die verhaal oor baie jare vertel word/deur die ou mense vertel word. gebruik karakters wat almal voëls/diere is wat kan praat. maak gebruik van herhaling, bv. almal wat vir Hen vertel dat sy mooi lyk. gebruik gepaste Sotho-woorde. dra 'n duidelike boodskap/les oor. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1
1.12	<p>Ek sou ...</p> <ul style="list-style-type: none"> met Valk gepraat het om 'n (ander) oplossing te soek. Valk gevra het om van die belofte te vergeet. Valk gevra het om my te vergewe/askies gesê het/gesê het ek is jammer. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1

VERHAAL B: "STOKVEL OP 'N PLAAS" – Justice L Makete

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.13	(Op) Saterdag	1
1.14	<ul style="list-style-type: none"> Die stokvel is op hulle plaas/Lekkerbek gehou. Dit was hulle beurt om die stokvel te hou. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
1.15.1	Hy het die grasdakhuis (netjies) oorgedoen. (Of soortgelyk aan bogenoemde)	1
1.15.2	Sy het die drank/mampoer/sorghumbier begin maak. (Of soortgelyk aan bogenoemde)	1
1.16	B/vinnig opgestaan het.	1
1.17.1	tien/10	1
1.17.2	gebed/gebid	1
1.17.3	Makhaya	1
1.17.4	gedans	1
1.18.1	E/Almal moes iets doen om te help.	1
1.18.2	A/Dit het gehelp dat baie kinders kon klaarmaak met skool.	1
1.18.3	D/Die <i>zol-eters</i> en die plaaslike skurke het met mekaar baklei.	1
1.18.4	C/Die mense het nie weer die <i>Malaita</i> by 'n stokvel gesien nie.	1
1.19.1	ordelik	1
1.19.2	hulp te kry	1
1.20	Die stokvel is een keer 'n maand/maandeliks gehou. (Of soortgelyk aan bogenoemde)	1
1.21	<ul style="list-style-type: none"> Dit het moeilikheidmakers ook die kans gegee om te kom. Mens kon niemand wegjaag/weghou/uthou nie. Party mense het om die verkeerde redes die stokvel bygewoon. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
1.22	<ul style="list-style-type: none"> Die <i>Malaita</i> kon nie verder moeilikheid maak nie/sou nie weer 'n stokvel ontwig nie. Die mense het veilig(er) gevoel. Die idee van die stokvel sou aangaan/die mense sou aanhou om stokvel te hou. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.23	<p>Ek leer dat ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • enigiets moontlik is as mense saamwerk/mekaar help. • werk vinnig gedoen kan word as almal help. • vele hande werk ligter maak. • 'n mens behoort te help wanneer jy sien iemand het hulp nodig/ iemand jou hulp vra. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	1
1.24	<ul style="list-style-type: none"> • Die verhaal gaan oor die stokvel en nie oor die plaas/plek waar dit gebeur nie. • Dit gaan nie net oor een stokvel nie/oor hierdie een spesifieke stokvel nie. • Die verhaal wil vir die leser vertel wat gewoonlik by 'n stokvel gebeur en nie net wat by hierdie stokvel op die plaas Lekkerbek gebeur het nie. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	1

TOTAAL AFDELING A:	40
---------------------------	-----------

AFDELING B: DRAMA**VRAAG 2: PERDEKRAG – Cecilia du Toit**

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
2.1.1	Lucky het die katjies verdrink/doodgemaak/vrekgemaak. (Of soortgelyk aan bogenoemde)	1
2.1.2	<ul style="list-style-type: none"> By die (ryk) mense waar sy ma gewerk het se huis. By die (ryk) mense wat in Shangri-La Villas gebly het. In die visdam (waar die ryk mense gebly het.) (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
2.2	<ul style="list-style-type: none"> Lady Jane Tinkerbelle (Enige EEN) 	1
2.3	'n metafoor	1
2.4	D/sy tyd op die plaas hom nie met sy probleme gaan help nie.	1
2.5	<ul style="list-style-type: none"> huiswerker/skoonmaker/bediende/huishulp domestic (Enige EEN) 	1
2.6.1	ontevrede	1
2.6.2	hulp	1
2.7.1	E/... se persoonlike probleme het haar bang gemaak vir ander mense.	1
2.7.2	C/... was so besig dat sy nie tyd vir die belangrikste mens in haar lewe gehad het nie.	1
2.7.3	A/... se swaarkry het Lucky so kwaad gemaak, dat hy baie verkeerd opgetree het.	1
2.7.4	B/... het skuldig gevoel omdat Grace geskiet moes word oor iets wat sy verkeerd gedoen het.	1
2.8	<ul style="list-style-type: none"> Binki het vir Lucky vertel van Dukie wat in die brand dood is. Binki het vir Lucky 'n foto van Dukie op haar foon gewys. Lucky het Sabrina se naam op Binki se foon na Ma verander. Wilma het vir mevrou Bekker vertel dat Lucky hard gewerk het. (Kandidaat verdien 'n punt vir elke gebeurte wat op die korrekte plek is.) 	1 1 1 1
2.9	<p>Lucky ...</p> <ul style="list-style-type: none"> wou nie op die plaas wees nie/niks op die plaas doen nie. het gedink almal/Wilma veroordeel hom. het gedink die lewe is onregverdig/nie fair nie/was kwaad vir die lewe/het gevoel die ryk mense het sy ma nie genoeg betaal nie/geweet die katte se prys was meer as sy ma se salaris. wou nie die werk doen wat Wilma vir hom gegee het nie/was nie gewoond aan die werk (wat hy moes doen) nie (want dit was sy eerste keer op 'n perdeplaas). voel vasgekeer. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
2.10	<ul style="list-style-type: none"> Lucky was onbeskof/ongehoorsaam/stout/het nie goeie maniere gehad nie. Wilma wou hê Lucky moes die erns van die saak besef. Wilma wou hê Lucky moes die kans wat hy gekry het om iets te leer, benut. Lucky praat lelik van ander mense/is sarkasties. Lucky het nie respek vir Wilma gehad nie. Lucky het witmense/ryk mense gestereotipeer. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) (Kandidaat kan ook voorbeelde noem) 	1
2.11	<p>Die magistraat ...</p> <ul style="list-style-type: none"> het empatie/simpatie teenoor Lucky gewys/was jammer vir Lucky. het vir Lucky (nog) 'n kans gegee (om uit sy foute te leer)/om diere te leer ken. het begrip gehad/Lucky se situasie verstaan. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
2.12	<ul style="list-style-type: none"> Dit maak Lucky se karakter geloofwaardig. Lucky is 'n Xhosa-seun (wat nie suiwer Afrikaans praat nie.) Baie jongmense meng hulle taal/praat so. Afrikaans is nie Lucky se huistaal nie. Lucky praat soos die mense van sy omgewing. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
2.13	<ul style="list-style-type: none"> Lucky wou weer die foto's van Dukie/Binki se hond sien. Lucky wou sy ander/nuwe naam/Extra Lucky op Binki se foon intik. (Of soortgelyk aan bogenoemde) 	2
2.14.1	karwats/sambok/sweep	1
2.14.2	geval	1
2.14.3	katjies	1
2.14.4	neus	1
2.15	(nuwe/vars/skoon) water	1
2.16	agterdogtig/verstom/geskok/verbaas/geamuseerd/sy kon nie glo wat sy sien en hoor nie/tevrede/gelukkig (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
2.17	<p>Binki het 'n bloes met lang moue gedra ...</p> <ul style="list-style-type: none"> om haar letsels/merke/brandwonde weg te steek. want sy was skaam (vir haar letsels). (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
2.18.1	te terg	1
2.18.2	positiewe	1
2.19	D/deur die trane nie gesien het sy gaan by Kaizer se stal in nie.	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
2.20.1	E/Wilma het vir Lucky gesê om mooi met Binki te werk.	1
2.20.2	D/Lucky wou by Wilma weet waarom Wilma “soort van community service” gedoen het.	1
2.20.3	B/Lucky het besef dat hy ander mense seermaak as hy praat sonder om te dink.	1
2.20.4	C/Binki het besluit dat sy nie meer haar letsels gaan wegsteek nie.	1
2.21	<ul style="list-style-type: none"> Lucky het die bloes se mou per ongeluk (los)geskeur/Lucky het skuldig gevoel dat hy dit gedoen het. Lucky was bang dat hy in die moeilikheid sou wees by Wilma/sy prokureur/die magistraat. Hy was jammer/spyt (dat hy vir Binki ontstel het). Lucky het besef dat hy Binki skaam laat voel het/verneder het. Hy wou die situasie weer beter maak/Binki se littekens bedek/toemaak/wou nie die letsels sien nie. Binki se arms het letsels/littekens. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i> <i>(Geen direkte aanhalings word aanvaar nie)</i>	1
2.22	Lucky ... <ul style="list-style-type: none"> het geleer/besef dat diere regtig verstaan. was nie meer kwaad nadat hy met Kaizer gepraat het nie/het beter/lichter gevoel. het by Kaizer geleer om respek te hê/om nie diere te mishandel nie. het goeie lewenslesse by Kaizer geleer. het die kans gekry om diere beter te kan verstaan. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1
2.23.1	Ek het geleer dat ... <ul style="list-style-type: none"> konfrontasie/aggressie/woede/arrogansie nie help nie. ek eerlik moet wees oor wat ek verkeerd gedoen het. ek om verskoning moet vra vir wat ek verkeerd gedoen het. mense my sal vergewe/nie sal veroordeel vir wat ek verkeerd gedoen het (nie). praat/kommunikasie verhoudings beter maak/'n mens moet praat oor dinge wat jou seermaak. perde (mense se probleme) verstaan/ook omgee soos mense. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1
2.23.2	Ek het geleer dat ... <ul style="list-style-type: none"> 'n mens nie iemand anders kan dwing om vir jou tyd te maak nie. ek dinge moet aanvaar wat ek nie kan verander nie. ek ander goeie dinge in my lewe/vriende/mense wat vir my omgee moet waardeer. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1

TOTAAL AFDELING B:	40
GROOTTOTAAL:	40